

Nr 34

Utlåtande i anledning av motioner om ökad statlig upphandling från norrlandsföretag.

I de likalydande motionerna I: 229 av herr *Nils-Eric Gustafsson m. fl.* och II: 270 av herr *Stridsman m. fl.* hemställes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skall »anhålla om en rekommendation från statsdepartementen till underställda verk och myndigheter att lägga ut beställningar och göra upphandlingar hos företag i Norrland» i enlighet med vad som anförts i motionerna.

Gällande bestämmelser m. m.

Beträffande 1952 års upphandlingskungörelse hänvisas till utskottets föregående utlåtande, nr 33.

Vissa särskilda föreskrifter för upphandling på försvarets område har meddelats av Kungl. Maj:t i brev den 3 december 1965. Enligt dessa föreskrifter — som gäller upphandling i fred — skall nuvarande försvarets materielverk samt fortifikationsförvaltningen och försvarets sjukvårdsstyrelse i samråd med länsarbetsnämnderna i Jämtlands, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län upprätta förteckningar över företag i dessa län som anses kunna komma i fråga som leverantörer vid upphandling. Vid infordran av anbud skall de nämnda verken tillse att anbud tas in även från företag som finns uppförda på dessa förteckningar, om det anses sannolikt att leverans kan ske från sådant företag. Om anbud som inkommit från sådant företag inte anses kunna antas skall innan ärendet avgörs ytterligare inhämtas från överbefälhavaren och arbetsmarknadsstyrelsen. Därvid skall anges skälen till att anbudet inte anses kunna antas. Föreskrifterna innefattar inte någon ändring av bestämmelserna i upphandlingskungörelsen.

Tillämpningen av de här angivna föreskrifterna belystes i en interpellationsdebatt i andra kammaren den 5 december 1969 (AK 40, s. 73).

Enligt tillgängliga uppgifter har försvarets materielverk under de tre senaste åren lagt ut beställningar i Norrland till ett belopp av ca 200 milj. kr. Under perioden maj 1966—november 1969 inhämtade verket i enlighet med ovan angivna föreskrifter yttranden från överbefälhavaren och arbetsmarknadsstyrelsen beträffande från norrlandsföretag avgivna anbud

till ett sammanlagt belopp av 59 milj. kr. Detta belopp översteg med ca 26 % totalsumman av motsvarande lägsta antagbara anbud.

Motionerna

Motionärerna betecknar läget på arbetsmarknaden i Norrland som klart otillfredsställande och anser det angeläget att olika sysselsättningsstimulerande åtgärder vidtas. I detta sammanhang hänvisas till de av Kungl. Maj:t utfärdade föreskrifterna för de viktigaste upphandlande myndigheterna inom försvaret och erinras om interpellationsdebatten i december 1969 rörande tillämpningen av dessa föreskrifter. Motionärerna anser att samma föreskrifter borde gälla även för verk och myndigheter utanför försvarsdepartementets verksamhetsområde. En rekommendation från Kungl. Maj:t till dessa att medverka i en aktivare inköpsverksamhet från norrländska företag skulle enligt motionärerna vara ett uttryck för en mera medveten regional- och lokaliseringspolitik. Samråd om upphandlingen skulle kunna ske med länsarbetsnämnder och företagareföreningar.

Aktuella reformplaner

I skrivelse till Konungen den 27 januari 1970 har arbetsmarknadsstyrelsen med hänvisning till de gynnsamma effekterna för näringslivet i de fyra nordligaste länen av åtgärder enligt de ovan refererade föreskrifterna angående upphandling på försvarets område bl. a. hemställt att dessa skall utsträckas att gälla även civila upphandlande myndigheter.

I proposition till årets riksdag (nr 75) med förslag om den fortsatta regionalpolitiska stödverksamheten anføres (s. 194), att försvarets materielverk strävat efter att i ökad omfattning lägga ut beställningar på materielleveranser från företag i Norrland. I anslutning härtill anges, att åtgärder övervägs för att också civila upphandlande myndigheter där så är lämpligt skall infordra offerter från företag i Norrland utan att ett sådant förfarande görs obligatoriskt för hela statsförvaltningen. Närmare föreskrifter härom avses komma att meddelas.

Utskottet

Vissa myndigheter inom försvaret skall enligt av Kungl. Maj:t utfärdade föreskrifter vid sin upphandling på särskilt sätt beakta företag i de fyra nordligaste länen, dock utan att avvika från bestämmelserna i upphandlingskungörelsen. Den för dessa bestämmelser grundläggande principen om full affärsmässighet vid upphandling får frångås endast på initiativ eller efter medgivande av Kungl. Maj:t. Föreskrifterna synes ha haft gynnsamma effek-

ter. Motionärerna förordar att samtliga statliga verk och myndigheter skall rekommenderas att lägga ut beställningar och göra upphandlingar hos företag i Norrland. Som utskottet ovan redovisat övervägs inom Kungl. Maj:ts kansli åtgärder för att även civila upphandlande myndigheter där så är lämpligt skall infordra offerter från företag i Norrland. Föreskrifter härom avses komma att meddelas. Härigenom torde motionärernas önskemål i huvudsak bli tillgodosedda.

Utskottet hemställer därför

att riksdagen avslår motionerna I: 229 och II: 270.

Stockholm den 23 april 1970

På bankoutskottets vägnar

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle (s), Åke Larsson (s), Åkerlund (m), Lundin (s), Mattsson (cp), Stadling (s) och Annerås (fp);

från andra kammaren: herrar Regnéll (m), Franzén i Motala (s), Börjesson i Glömminge (cp), Larsson i Umeå (fp), Haglund (s), Fridolfsson i Rödeby (s) och Stridsman (cp).